

**TAMPEREEN
TEATTERI**

Näytelmän oheismateriaali

Henry Lewis, Jonathan Sayer, Henry Shields

NÄYTELMÄ JOKA MENEÄ PIELEEN

(The Play That Goes Wrong)

Ensi-ilta 14.10.2016

Materiaalin toimitus:

Hilpi Luukkonen, Sammon keskuslukio / englanti ja ruotsi

Sari Vuokko, Nokianvirran yläkoulu / englanti ja ruotsi

Eeva Humalamäki, Linnainmaan koulu / äidinkieli ja kirjallisuus, ilmaisutaito

Nina Ignatius, Linnainmaan koulu / historia ja yhteiskuntaoppi, ilmaisutaito

Hillevi Avikainen, Tredu / matkailu-, ravitsemis- ja talousala

Päivi Ruohoniemi, Riihimäen aikuislukio / äidinkieli

Jari Ketola, Tredu, talotekniikka / taide ja kulttuuri

Mihin tarkoitukseen oheismateriaali on tehty?

Oheismateriaalin tavoitteena on syventää esityksen katsomiskokemusta ja herättää ajatuksia ja keskustelua teatterielämyksestä. Tehtäviä voi käyttää ennen ja jälkeen teatteriesityksen. Materiaali soveltuu esimerkiksi yläkoulun, ammattiopiston ja lukion opiskelijoille. Tässä oheismateriaalissa on myös paljon englanninkielistä materiaalia. Aineistoa voi soveltaa tehtäessä opintoihin opintosuorituksia.

Miten materiaalia käytetään?

Voitte vapaasti valita teitä kiinnostavat alueet ja käsitellä niitä joko ohjeen mukaan tai haluamallanne tavalla: pari- ja ryhmätöinä, keskusteluna, kirjallisina tehtävinä tai draamatehtävinä.

Voitte tutustua myös muiden näytelmien materiaaleihin sekä teatterietikettiin. Oheismateriaaleissa on erilaisiin tilanteisiin sopivia draamatehtäviä sekä materiaalia teatteriesityksistä yleensä.

<http://www.tampereenteatteri.fi/fi/yleisotyo/opettajille/>

<http://www.tampereenteatteri.fi/fi/yleisotyo/teatterietiketti/>

Antoisaa teatterielämystä!

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tampereen Teatterin ohjelmisto	4
1.1 Mikä näytelmä?	4
1.2 Suosikit ohjelmistossa	4
1.3 Näyttämöt	4
1.4 Näyttelijät	5
2. Teatterikäynti elämyksenä	5
2.1 Mielikuvapuu	5
2.2 Teatterin tavat	6
2.3 Teatterikummi	6
2.4 Teatterietiketti	6
3. Komediateoriaa ja -harjoituksia	7
3.1 Mikä on komedia	7
3.2 Draaman kaari	8
3.3 Monenlaista huumoria	9
3.4 Tunnettuja komediahahmoja	9
4. Taustatietoa näytelmästä	12
4.1 Näytelmä joka menee pieleen -juonikuvaus	12
4.2 Taustatietoa kirjailijoista ja näytelmästä	12
5. Kirjoitus- ja pohdintatehtäviä	13
5.1 Mieli-pidejana	13
5.2 Katsojapalaute	13
5.3 Keskustelua ryhmissä	13
5.4 Moka on lahja	13
6. Draamatehtäviä	13
6.1 Mokapiiri	13
6.2 Still-kuva	14
6.3 Dagen efter	14
6.4 Ammattilainen tekee virheen	14
6.5 Surkea esitys	14
6.6 Kaikki menee pieleen	14
7. Tehtäviä ruoka ja -juomakulttuurista	14
7.1 English breakfast	14
7.2 Five o`clock tea	14
7.3 Kaaos keittiössä	15
7.4 Väliaikatarjoilu teatterissa	16

8. Puuhailu- ja rakentelutehtäviä	16
8.1 Oman kohtauksen lavastaminen	16
8.2 Lavastajan keinot	16
8.3 Äänitesteiden tekeminen.....	17
8.4 Puvustus	17
8.5 Henkilön vaihdos puvustuksen keinoin	17
8.6 Valot, savut verhot ym.	17
9. Tehtäviä englanniksi – Exercises in English	18
9.1 Suosikinäyttelijä tai -hahmo – Favorite actor or character	18
9.2 Englanti 1920-luvulla – Britain in the 1920s	18
9.3 Lavastus – Stage decoration	18
9.4 Näytelmän juoni – The plot of the play	19
9.5 Tietoa esityksestä – Information about the play	19
9.6 Opastus Duchess-teatteriin – Guidelines to Duchess-theater	19
9.7 Teatteriarvostelu – Theater review	20
9.8 Lancashiren aksentti – Lancashire accent	20
9.9 Teatteritermistöä – Theater words	20
9.10 Idiomit – Idiomatic expressions	23

1. Tampereen Teatterin ohjelmisto

1.1 Mikä näytelmä?

Mene Tampereen Teatterin nettisivuille osoitteeseen www.tampereenteatteri.fi ja etsi sieltä vastaukset seuraavaan tehtävään.

Mitä Tampereen Teatterin syksyllä 2016 ohjelmistossa olevaa näytelmää tarkoitetaan?

- a) Näytelmä, joka kertoo joulusta ja itsekkäästä kitupiikistä
- b) Supersuosittu, mielettömän hauska musikaali
- c) Koskettava ja hauska kuvaus suomalaisuudesta, vanhenemisesta, vanhemmuudesta ja rakkaudesta
- d) Yhden miehen komedia
- e) Draama, jossa on mukana neljä erilaista ihmistä joita yhdistää kaksi teemaa – yksinäisyys ja äidinrakkaus
- f) Hulvattoman hauska tilannekomiikka sisältävä komedia teatterimaailmasta
- g) Äitien ja tyttärien välistä suhdetta hurtilla huumorilla käsittelevä esitys huippunäyttelijättärien esittämänä
- h) Anna-Leena Härkösen kirjoittama komedia
- i) Komedia erilaisuudesta ja ennakkoluuloista
- j) Monikerroksinen kahden näyttelijän rakkaustarina

Oikeat vastaukset:

- a) Saiturin joulu, b) Sugar – Piukat paikat, c) Patriarkka, d) Tarpeistonhoitajan tähtihetki, e) Tyttö ja varis, f) Näytelmä joka menee pieleen, g) Kaikki äitini, kaikki tyttäreni, h) Rantarouvat, i) Ulkomaalainen, j) Keuhkot

1.2 Suosikit ohjelmistossa

Nyt kun olet tutustunut Tampereen Teatterin ohjelmistoon tarkemmin, mitkä kolme näytelmistä valitsisit ja menisit mieluiten katsomaan? Vertaillkaa pareittain valintojanne ja perustelkaa, miksi valitsitte juuri ne kolme näytelmää; mikä niissä kiinnostaa eniten.

1.3 Näyttämöt

Missä kolmessa paikassa Tampereen Teatterin näytelmiä esitetään?

vastaus: Päänäyttämöllä Keskustorilla, Frenckell-näyttämöllä sekä Kulttuuriravintola Kivessä

1.4 Näyttelijät

Etsi Tampereen Teatterin sivuilta tietoja kolmesta sinua kiinnostavasta näyttelijästä.

2. Teatterikäynti elämyksenä

Opiskelijaryhmän kanssa tullaan usein teatteriin ”oppimaan”. Tarkoituksena on saada teatterikäynnistä tukea tai ”eläviä esimerkkejä” jollekin koulussa opiskeluaiheena olevalle asialle tai ilmiölle, tarkastella opittavan aiheen kautta esitystä tai esityksen jotakin tiettyä osaa tai hyödyntää sitä myöhemmin erilaisten tehtävien avulla – monesti äidinkieleen ja ilmaisutaitoon liittyen, toki joskus muihinkin oppiaineisiin.

Seuraavien oppimistehtävien näkökulmana on teatterikäynti elämyksenä. Näiden tehtävien erityinen kohderyhmä ovat ne opiskelijat, jotka kaikkein epätodennäköisimmin lähtevät vapaaehtoisesti teatteriin: ne, joilla on kaikkein suurimmat ennakkoluulot teatterikäyntiä kohtaan ja ne, joiden kaikkein eniten soisi huomaavan, että teatteri ei ole yläluokkaista ja vaikeaa, vaan kulttuuria, joka sopii kaikille. Humoristinen ja kevyt näytelmä on helppo aloitus teatteriharrastukselle.

Entäpä jos tällä kertaa tulisitte opiskelijoiden kanssa teatteriin ilman ”oppimisen” painotusta ja alleviivaavuutta. Tulisitte teatteriin viihtymään, eläytymään ja nauramaankin – ja kuitenkin hieman yllättäen, samalla myös oppimaan!

2.1 Mielikuvapuu

Jaa jokaiselle opiskelijalle kaksi (post-it)-lappua, vihreä ja keltainen (jos on saatavilla eri värejä). Piirrä pahville / isolle paperille puun runko ja aseta luokan seinälle.

Pyydä opiskelijoita kirjoittamaan keltaiseen lappuun yksi negatiivinen, huono, epäilyttävä, inhottava tai jotenkin muulla tavalla vastenmielinen ajatus ”teatteri”-käsitteeseen liittyen. Esim. ”tylsää”, ”tekotaiteellista sontaa”, ”surkeeta vinkumista”...

Vihreään lappuun jokainen kirjoittaa jonkin positiivisen, mukavan, yllättävän, iloisen ajatuksen, mielikuvan tai vaikka oman muiston teatterista. Esim. ”lapsena kävin, oli kivaa”, ”hienot puvut”, ”saa nauraa”...

Laput kiinnitetään puun oksille ”lehdiksi”. Laput voidaan lopuksi lukea ääneen niin, ettei yksilöidä mikä on kenenkin, tai jokainen voi käydä itse katselemassa ja lukemassa lappuja.

Teatterikäynnin jälkeen jokainen muistelee, mitä omassa Keltaisessa lapussa luki. Jos mielipide on muuttunut, lapun voi siirtää puusta alas ”maahan”. Samalla voi kirjoittaa uusia vihreitä lappuja lisää, jos positiivisia ajatuksia on tullut uusia/lisää.

Yhteenvetona todetaan, miten vihreiden ja keltaisten lappujen määrä on muuttunut, mahdollisesti keskustellaan, mistä muutos johtui. Edelleenkin ei puida yksittäisiä mielipiteitä tai lappujen sisältöjä.

2.2 Teatterin tavat

Monelle teatterikäynti voi olla ensimmäinen tai edellisestä käynnistä on pitkä aika. Monesti negatiivisen suhtautumisen syy onkin siinä, että uuteen paikkaan ja tilanteeseen meneminen jännittää, ja nuorille mokaamisen pelko kavereitten edessä on todellinen.

Jaa ensin jokaiselle opiskelijalle paperilappuja. Lapuille kirjoitetaan teatterikäyntiin liittyviä kysymyksiä, aina yksi per lappu, sitä mukaa kun kysymyksiä tulee mieleen. Korosta, että mikään kysymys ei ole turha tai tyhmä. Kerro sitten järjestyksessä, miten teatterissa menetellään aina ulko-ovelta viimeisiin aplodeihin ja poistumiseen saakka. Muista kertoa esim. pukeutumisesta (ei pukupakkoa, siisti pukeutuminen riittää), mihin takki laitetaan, tarvitseeko narikkarahaa, milloin voi käydä vessassa, milloin taputetaan jne. Voit käyttää apuna teatterirakennuksen ja tilojen kuvia nettisivuilta sekä teatterietikettiä (2.4)

Kysymyslapput kerätään hattuun ja nostetaan sieltä yksi kerrallaan opettajan vastattaviksi. Saman voi toteuttaa myös ilman ”luento-osuutta”, pelkkiin kysymyksiin nojaten.

Tällainen ennakointi helpottaa huomattavasti erityisoppilaitten (ja myös tavallisten) kanssa liikkumista. He tuntevat hallitsevansa tilanteen paremmin, kun tietävät, mitä odottaa ja miten missäkin kohdassa täytyy toimia.

2.3 Teatterikummi

Opiskelijat jaetaan pareiksi tai kolmen ryhmiin niin, että jokaisessa ryhmässä on yksi ”kummi” aiemmin (lähimenneisyydessä) teatterissa käynyt tai jopa jollain tapaa teatteria harrastava opiskelutoveri.

Aluksi opettaja keskustelee kummeiksi ilmoittautuneiden kanssa, ohjeistaa heitä ja palauttaa mieleen teatterietiketin (kts. 2.2 ja 2.4). Yhdessä sovitaan säännöt ja toimintatavat.

Parit/ryhmät keskustelevat ennen teatteriin menoa: nyt kummi ohjeistaa ja vastaa kysymyksiin. Samoin teatterissa kummi toimii parinsa/ryhmänsä opastajana. Teatterikäynnin jälkeinen purkukeskustelu voidaan käydä kaikkien parien/ryhmien kanssa yhteisesti: mikä oli kivaa, jännää, erikoista; mitä ihmettelitte; oliko jotain mihin kummi ei osannut vastata jne.

Tämä voidaan toteuttaa (ja luoda vähitellen) myös kerho-tyyppiseksi toiminnaksi, jossa aina entiset konkarit pääsevät opastamaan uudet tulokkaat teatterin maailmaan.

2.4 Teatterietiketti

Teatterietiketistä saat käytännön tietoa Tampereen Teatteriin tulemisesta ja teatterissa viihtymisestä. <http://www.tampereenteatteri.fi/fi/yleisotyo/teatterietiketti/>

3. Komedioteoriaa ja harjoituksia

Lähteet:

Särmä, Suomen kieli ja kirjallisuus, Otava 2011 ISBN 978-951-1-23436-4, s 89-91 Särmä, tehtäviä 3, Otava 2011, ISBN 978-951-1-24765-4

3.1 Mikä on komedia?

Tragedia eli murhenäytelmä ja komedia eli huvinäytelmä ovat draaman klassiset pääajit.

Komedia on huvinäytelmä, joka perustuu humoristiseen ilmaisuun ja toimintaan. Alun perin näytelmiä, joissa oli onnellinen loppu, kutsuttiin komedioiksi. Nykyisin komedia tarkoittaa humoristista näytelmää tai humoristista ilmaisua. Antiikin aikana yleisöä hauskutettiin pilkkaamalla instituutioita, poliitikkoja ja muita tunnettuja henkilöitä. Komedian tarkoitus oli esittää naurettavaa, viallista ja rumaa, mutta toisin kuin tragedia, se ei saanut aiheuttaa katsojissa tuskaa. Komedia ei suinkaan ole pelkkää hauskuutusta, vaan sinä käsitellään konflikteja ja epäkohtia naurun avulla. Komedia sai alkunsa viinin ja traagisen taiteen jumalan Dionysoksen kunniaksi pidetyistä rituaaleista.

Aristofanes (n. 446-386 eaa.), Molière (1622-1673) ja Shakespeare (1564-1616) ovat tunnettuja komediakirjailijoita. Nykyisin komedia elää draaman ohella elokuvassa, esimerkiksi Charles Chaplinin mustavalkoisissa klassikoissa, Rowan Atkinsonin Mr Bean -elokuvissa ja Jim Carreyn toimintafarsseissa. Farssi on vauhdikas komedia, jossa on nopea, toiminnallinen juoni. Väärinkäsitykset ja mielipuoliset tilanteet hallitsevat sitä, mutta lopulta asiat ratkeavat parhain päin.

a) Perehdy (netin avulla) Aristofaneen/Molièren/Shakespearean tuotantoon ja esittele parillesi/ryhmällesi yksi komedia, joka kiinnostaa sinua. Perustele miksi.

b) Perehdy (netin avulla) Chaplinin/Atkinsonin/Carreyn komedioihin. Valitse haluamastasi elokuvasta yksi humoristinen kohtaus, jonka esittelet parillesi/ryhmällesi. Miksi pudit kohtauksesta? Mikä siinä saa sinut nauramaan?

c) Muistelkaa näkemiänne komediaelokuvia ja tv-komediasarjoja. Tutkikaa tv-viikon tarjontaa – mitä komediaelokuvia/-sarjoja kuluvalle viikolla esitetään? Minkä niistä haluaisit katsoa, miksi? Mitä komedian keinoja niissä on käytetty? Listatkaa niitä yhdessä (esim. sanaleikki, kompastelu, törmäily...).

d) Valitse You Tubesta joku mielestäsi hauska pätkä, esittele se kavereillesi ja kerro, mikä siitä teki hauskan.

e) Hymyilyttääkö/naurattaako kuva sinua? (Opettaja: etsi joku hauska kuva jota haluat käyttää, esim. Särössä s. 62 kuva juhla-asussa olevasta tytöstä, joka liukastuu banaaninkuoreen.)

f) Koomisilla tilanteilla voi olla vakavat seuraukset. Miksi ne kuitenkin naurattavat ihmisiä?

3.2 Draaman kaari

Draaman jännite muodostuu toisiaan täydentävistä osista, joihin yleensä kuuluu alkuasetelma, henkilöiden ja juonen kehittäminen sekä näytelmän tapahtumien nousu huippukohtaan tai käännteeseen. Näiden jälkeen seuraa kysymysten selviäminen ja loppu, joka täsmentää henkilöiden asemaa ristiriitojen selviämisen jälkeen. Gustav Freytagin viisiosainen malli on sovellettu niin tragediaan kuin komediaankin. Freytagin mallissa esittely (1.) luo tarinan tarpeellisen taustan. Ensimmäisessä näytöksessä esitellään päähenkilö ja tämän vastustaja, tapahtumapaikka ja teoksen peruskonflikti. Esittely päättyy ristiriitatilanteeseen. Se antaa juonelle suunnan ja aloittaa toisen näytöksen ja nousevan toiminnan (2.), jossa peruskonflikti kehittyy. Tarinaan yhdistyy uusia vastuksia, jotka vaikeuttavat tavoitteen saavuttamista. Kolmas näytös vie draaman huippukohtaan (3.), joka on samalla käännekohta. Se

merkitsee muutosta päähenkilön elämässä. Komediasa asiat kääntyvät parempaan, tragediasa huonompaan suuntaan.

Laskevan toiminnan (4.) aikana päähenkilön ja hänen vastustajiensa välinen ristiriita ratkeaa. Laskevaan toimintaan voi kuulua vielä jännitysmomentti, joka pitää konfliktin lopputuloksen avoimena. Komedian loppuratkaisussa (5.) päähenkilön asiat ovat paremmin kuin tarinan alussa. Tragedia puolestaan päättyy katastrofiin: päähenkilön tilanne on huonompi kuin alussa.

a) Perehdy Gustav Freytagin viisiosaisen draaman kaaren vaiheisiin ja analysoi näytelmän juonta sen avulla. (Näytelmän katsomisen jälkeen)

3.3 Monenlaista huumoria

Anarkistinen huumori tunnetaan myös nimellä älyvapaa huumori ja kreisihuumori. Sen sisältämä komiikka koostuu täysin asiaankuulumattomista ja sattumanvaraisista asioista tai tilanteista.

Johdonmukaisuus ja realismi jäävät taka-alalle. Anarkistinen huumori saattaa sisältää slapstick- eli kohellus- ja pelleilyhumoria, mutta on ratkaisuiltaan vieläkin järjettömämpää (esim. Monty Python – 83: Meaning of Life – Elämän tarkoitus).

Marxin veljesten elokuvat edustavat slapstick- eli kohellus- ja pelleilyhumoria. Musta huumori käsittelee yleensä vaikeita ja ankeita teemoja kuten kuolemaa, vitsauksia ja sairautta (esim. Johanna Vuoksenmaa – 2009, Toinen jalka haudassa).

a) Mitä ajankohtaisia esimerkkejä tiedät slapstick-huumorista, mustasta huumorista tai anarkistisesta huumorista?

b) Millainen on tyypillinen koominen mieshahmo?

c) Millainen on tyypillinen koominen naishahmo suomalaisissa televisiosarjoissa, sketseissä ja näytelmissä?

3.4 Tunnettuja komediahahmoja

a) Yhdistä komediahahmot ja heitä näyttelevät näyttelijät laittamalla hahmon numero viivalle. Huomaa, että sama näyttelijä voi näytellä useita eri hahmoja.

Näyttelijät

Aku Hirviniemi _____

Charles Chaplin _____

Eija Vilpas ja Riitta Havukainen _____

Esa Pakarinen _____

Heikki Silvennoinen, Olli Keskinen _____

ja Timo Kahilainen _____

Iina Kuustonen _____

Jim Carrey _____

Minna Koskela ja Heli Sutela _____

Riku Nieminen _____

Rowan Atkinson _____

Sasha Baron Cohen _____

Stan Laurel ja Oliver Hardy _____

Tenho Sauren _____

Timo Koivusalo _____

Vesa-Matti Loiri _____

Jussi Vatanen _____

Joonas Nordman _____

Antti Holma _____

Jenni Kokander _____

Hahmot

1. Ace Ventura
2. Anne ja Ellu
3. Antsku
4. Hansu ja Pirre
5. Jani-Petteri
6. Jean-Pierre Kusela
7. Matti Näsä
8. Salme Pasi
9. Mr Bean
10. Munamies
11. Nasse-setä
12. Ohukainen ja Paksukainen
13. Pastori Luttinen
14. Pekka Puupää
15. Kristiina "Kissi" Vähä-Hiilari
16. Pikku Kulkuri
17. Potilas Saarinen
18. Reinikainen
19. Uuno Turhapuro
20. Borat
21. Mauno Ahonen
22. Jäbä Leisson
23. Matti Pikkuvanhanen
24. Pekko Aikamiespoika
25. Svetlana Rönkkö

Tehtävän tekemisen jälkeen pohdintaa parin kanssa:

Mitkä edellä mainituista hahmoista ovat sinulle ennestään tuttuja? Mitkä niistä ovat hauskipia? Mihin valitsemiesi hahmojen hauskuus mielestäsi perustuu?

Pareittain tai pikkuryhmissä: Esitä jotain valitsemaasi hahmoa. Parisi tai muut ryhmäläisesi arvaavat, mikä hahmo on kyseessä. TAI keksi joku oma hauska hahmo ja esitä hahmoasi muille.

Vastaukset tehtävään 3.4 a):

Näyttelijät

Stan Laurel ja Oliver Hardy

Rowan Atkinson

Olli Keskinen, Heikki Silvennoinen

ja Timo Kahilainen

Charles Chaplin

Jim Carrey

Vesa-Matti Loiri

Eija Vilpas ja Riitta Havukainen

Tenho Sauren

Esa Pakarinen

Sasha Baron Cohen

Timo Koivusalo

Aku Hirviniemi

Riku Nieminen

Iina Kuustonen

Minna Koskela ja Heli Sutela

Antti Holma

Jenni Kokander

Joonas Nordman

Jussi Vatanen

Hahmot

Ohukainen ja Paksukainen

Mr Bean

Matti Näsä, Potilas Saarinen, Mauno Ahonen

Pikku kulkuri

Ace Ventura

Uuno Turhapuro, Nasse-setä,

Jean-Pierre Kusela

Hansu ja Pirre

Reinikainen

Pekka Puupää

Borat

Pekko Aikamiespoika

Pastori Luttinen

Munamies

Jani-Petteri, Jäbä Leisson

Anne ja Ellu

Kristiina "Kissi" Vähä-Hiilari

Svetlana Rönkkö

Salme Pasi, Matti Pikkuvanhanen

Antsku

b) Valitse laatikosta, mihin komediallisiin tv-sarjoihin tai elokuvaan yhdistäisit alla olevat näyttelijät.

● Pulttibois	● Spede-show	● Kummelit	● Jopet-show	● Tankki Täyteen
● Ace Ventura	● Kumman kaa	● Uuno Turhapuro	● Putous	● Siskonpeti
● Saturday Night Live (Suomi)	● Posse	● Frasier		

Vesa-Matti Loiri _____

Pirkka-Pekka Petelius, Aake Kalliala _____

Olli Keskinen, Heikki Silvennoinen, Timo Kahilainen _____

Jim Carrey _____

Duudsonit, Aku Hirviniemi, Jaakko Saariluoma _____

Jope Ruonansuu _____

Niina Lahtinen, Pirjo Heikkilä, Sanna Stellan, Krisse Salminen _____

Armi Toivanen, Krista Kosonen, Iina Kuustonen, Riku Nieminen _____

Ilmari Saarelainen, Sylvi Salonen, Tenho Saurén _____

David Hyde Pierce, Kelsey Grammer _____

Heli Sutela, Minna Koskela _____

Aku Hirviniemi, Pamela Tola, Jussi Vatanen _____

Pertti Pasanen, Vesa-Matti Loiri, Hannele Lauri _____

Vastaukset tehtävään 3.4 b):

Vesa-Matti Loiri – Uuno Turhapuro

Pirkka-Pekka Petelius ja Aake Kalliala – Pulttibois

Olli Keskinen, Heikki Silvennoinen, Timo Kahilainen – Kummelit

Jim Carrey – Ace Ventura

Duudsonit, Aku Hirviniemi, Jaakko Saariluoma – Posse

Jope Ruonansuu – Jopet-show

Niina Lahtinen, Pirjo Heikkilä, Sanna Stellan, Krisse Salminen – Siskonpeti

Armi Toivanen, Krista Kosonen, Iina Kuustonen, Riku Nieminen – Putous

Ilmari Saarelainen, Sylvi Salonen, Tenho Sauren

– Tankki Täyteen

David Hyde Pierce ja Kelsey Grammer

– Frasier

Heli Sutela ja Minna Koskela

– Kumman kaa

Aku Hirviniemi, Pamela Tola, Jussi Vatanen

– Saturday Night Live (Suomi)

Pertti Pasanen, Vesa-Matti Loiri, Hannele Lauri

– Spede-show

4. Taustatietoa Näytelmä joka menee pieleen -komediasta

4.1 Näytelmä joka menee pieleen -juonikuvaus

Näytelmä joka menee pieleen on ratkiriemukas slapstick-komedia. Se on farssimainen murhamysteeri ja näytelmä, jonka sisällä on näytelmä. Siinä innokas harrastajateatteriryhmä on löytänyt itselleen sopivan näytelmän, kunnon brittiläisen murhamysteerin ja kaikki on nyt valmista, ensi-ilta voi tulla. Mutta valitettavasti ainoa asia, missä teatteriryhmä on hyvä, on asioiden laittaminen pieleen. Myös näyttelijöiden väliset suhteet tuovat lisäjännitteitä kuvioihin. Tässä näytelmässä kaikki, mikä voi mennä pieleen, menee pieleen. Mikään ei mene niin kuin pitäisi, eikä mikään ole sitä miltä näyttää, mutta siinä se hauskuus juuri piileekin!

Koko näytelmä on täynnä tilannekomiikkaa, ja sen aikaansaamisessa ovat sekä näyttelijöiden taidokkuus että ajoituksen onnistuminen tärkeässä asemassa. Näytelmä on täynnä tyyppillisiä englantilaisen murhamysteerin ominaispiirteitä, jotka on taidokkaasti tuotu yhteen tässä nopeasti etenevässä komediassa, jossa juoni etenee monista hullunkurisista käänteistä huolimatta yllättävään loppuratkaisuun asti.

4.2 Taustatietoa kirjailijoista ja näytelmästä

Miehet tämän näytelmän takana ovat Henry Lewis, Jonathan Sayer sekä Henry Shields. Kaikki kolme miestä ovat näyttelijöitä brittiläisessä Mischief Theatre Companyssa, joka alun perin esitti komedian Näytelmä joka menee pieleen (The Play That Goes Wrong) kaksi vuotta sitten. Nämä kolme miestä sekä näyttelivät siinä että kirjoittivat sen. Se alkoi joulushowna, eikä heillä ollut mitään pitkäaikaisia suunnitelmia näytelmän varalle. He olivat tottuneet tekemään improvisaatioteatteria ja alun perin näytelmä oli vain 45 minuuttia pitkä ja lopussa oli 10-15 minuuttia improvisaatiota. He kiersivät esittämässä näytelmää useissa paikoissa, mutta heille oli todellinen yllätys, että näytelmästä sittemmin tuli niin suosittu.

Miehet näyttelivät yhä tätä näytelmää 8 kertaa viikossa. Vaikka näytelmä onkin rasittava fyysisesti, sanovat he, että se heidän mielestään ei kuitenkaan ole fyysisesti niinkään rasittava keholle kuin heidän äänelleen, joka usein loppuviikosta alkaa kadota. Joskus kyllä kehoonkin tulee mustelmia ja kuhmuja.

Näytelmässä monet asiat menevät pieleen ihan tarkoituksella. Kuitenkin joskus jotkut asiat menevätkin heidän esityksessään tahattomasti pieleen. Silloin näyttelijöiden reaktiot näissä tilanteissa ovat aidon hämmentyneitä.

Yhteishenki näillä kolmella miehellä on koko ajan säilynyt hyvänä, vaikka he ovatkin olleet paljon tekemisissä keskenään sekä näytelmää kirjoittaessaan että siinä näytellessään. Vuonna 2014 yleisö äänesti heidän kirjoittamansa näytelmän (Näytelmä joka menee pieleen) voittajaksi sarjassa WhatsOnStageNewComedyAward Iso-Britanniassa. Vuonna 2015 he saivat tästä näytelmästä arvostetun Olivier-palkinnon.

5. Kirjoitus- ja pohdintatehtäviä

Nämä tehtävät on suunniteltu yläkouluikäisille. Soveltaen sopivat muillekin.

5.1 Mielipidejana

Piirretään kuvitteellinen jana huoneen poikki - toisessa päässä on teksti ”täysin samaa mieltä”, toisessa ”täysin eri mieltä”. Ohjaaja esittää väittämiä, ja ryhmän jäsenet siirtyvät janalle mielipidettään vastaavaan kohtaan. Ohjaaja kysyy myös perusteluja eri kohtiin asettuneilta.

Väittämät:

Pidin näytelmästä.

Näytelmä sai minut nauramaan.

Näytelmän juonessa oli vaikea pysyä mukana.

Näytelmä sopii nuorille.

Haluan mennä teatteriin uudelleen.

Nuorten pitäisi käydä enemmän teatterissa.

5.2 Katsojapalaute

Olet ollut Pirkanmaan Polyteknisen Draamaseuran pieleen menneen esityksen yleisönä. Kirjoita katsojapalaute ryhmälle.

5.3 Keskustelua ryhmissä

Näytelmä joka menee pieleen on komedia. Miksi esitys oli hauska? Millä keinoilla huumori syntyi? Miten tämä näytelmä poikkeaa aiemmin näkemistänne? Mikä esityksessä oli parasta? Mistä ette pitäneet? Mitä mieltä olitte lavastuksesta? Millaisia seikkoja lavastuksessa oli pitänyt ottaa huomioon? Suurin osa teatteriyleisöstä on keski-ikäisiä naisia. Miksi nuoret käyvät niin vähän teatterissa? Millaisia näytelmiä toivoisitte teatteriin? Millaista näytelmää ette missään tapauksessa menisi katsomaan?

5.4 Moka on lahja

Mieti, mitä olet oppinut jostakin virheestä. Kirjoita kannustava lause tai ohje mokaamista pelkävälle. Tehtävä voidaan tehdä myös ryhmässä.

6. Draamatehtäviä

Nämä tehtävät on suunniteltu yläkouluikäisille. Soveltaen sopivat muillekin.

6.1 Mokapiiri

Kerro jokin moka tai nolo tilanne, joka on sattunut sinulle tai jollekin tutullesi. Mokapiirin jälkeen voi tehdä tehtävän 5.4 Moka on lahja.

6.2 Still-kuva

Yksi ryhmästä miettii näytelmästä kohtauksen ja aloittaa still-kuvan haluamallaan tavalla (esim. ruumis sohvalla) ja muut ryhmäläiset menevät yksi kerrallaan täydentämään kuvaa. Tuliko asetelmasta sellainen kuin aloittaja tarkoitti? Variaatio: pienryhmät sopivat kohtauksen ja tekevät sen muille still-kuvana. Muut yrittävät arvata, mikä kohtaus on kyseessä.

6.3 Dagen efter

Improvisoikaa ryhmässä Draamaseuran purkupalaveri esitystä seuraavana päivänä. Mitä henkilöt keskustelevat, miten he mielestään näytelmässä onnistuivat, miten he kommentoivat toistensa suoriutumista, miten tästä eteenpäin? (Roolit: Anne - näyttämöestari, Teuvo - valo- ja äänimies, Risto - näytelmäkerhon pj ja tarkastaja Carter, Jonde - Charles eli vainaja, Roope - Thomas, Henkka - Perkins eli hovimestari, Masa - Cecil, Sanna - Florence)

6.4 Ammatilainen tekee virheen

Improvisoikaa pareittain tilanne, jossa toinen on ammatilainen (kampaaja, poliisi, taksikuski, remonttimies, lääkäri jne.) ja toinen asiakas. Miten ammatilainen mokaa ja mitä tapahtuu?

6.5 Surkea esitys

Esittäkää ryhmässä jokin tuttu laulu, runo, tanssikohtaus, romanttinen tai traaginen kohtaus esim. elokuvasta ensin niin kuin sen on tarkoitus mennä ja sitten todella huonosti (esim. ylinäytellen, ujustellen, unohdellen, kömpelösti).

6.6 Kaikki menee pieleen

Suunnitelkaa ryhmässä pieni näytelmä, jossa moni asia menee pieleen (treffit / oppitunti / häät / automatka jne.)

7. Tehtäviä ruoka- ja juomakulttuurista

7.1 English breakfast

Mitähän kaikkea herkullista aamiaiseläsi saat, kun listassa lukee English breakfast. Suunnitelkaa kotitaloustunneilla ja valmistakaa aamiaiseksi English breakfast. Lisää tunnelmaa saat aamiaiselle, kun soitatte vanhaa tai uutta englantilaista musiikkia ja puhutte englantia valmistuksesta alkaen ja koko aamiaisen ajan aina oppituntien loppuun asti.

7.2 Five o'clock tea

Five o'clock tea on myös ruokaan liittyvä käsite. Mitä silloin tarjoillaan ja syödään Englannissa? Suunnitelkaa kotitaloustunneilla ja valmistakaa teetarjoilu. Selvitä, miten haudutettua teetä valmistetaan. Hae reseptit esim. scones, lemon curd. Oheisesta englanninkielisestä tekstistä voit hakea tietoa teekulttuurista Englannissa. (Tekstin lähde: Mervi Mynttinen, "Fancy a cuppa?" -artikkeli, Finn-Brit -lehti)

Tea in Britain

Can you imagine anything more English than having a cup of tea? This must have been the idea when Brooklyn Beckham posted a selfie with a mug of tea to Instagram in April, 2015. "I'm so English. Cup of tea before bed", read the caption.

But how did tea end up being the national drink in Britain? Oddly enough, the key figure was a Portuguese princess and lover of tea, Catherine of Braganza, the queen of Charles II. She set a trend for tea-drinking first in the royal court and soon among the upper classes in the 17th century. By 1750 tea had become the national drink, but still mainly for the well-to-do.

Many employers started to offer free tea to their workers, and servants were provided with an allowance for tea. Little by little, the beverage became popular and affordable in all social classes.

Afternoon tea

There are few hours in life more agreeable than the hour dedicated to the ceremony known as afternoon tea. ~ Henry James, The Portrait of a Lady, 1880

According to legend, afternoon tea was developed by Anna the 7th Duchess of Bedford and one of Queen Victoria's ladies-in-waiting, in the 1840's. Before that, it was customary to eat only two main meals a day, breakfast early in the morning and dinner late in the evening. The young woman started to take tea and snack in her private quarters in the afternoons to relieve her hunger pangs. Gradually, she invited friends to join her for afternoon tea. By the end of the century, afternoon tea had developed to its present form. It was eaten between 4 p.m. and 6 p.m. by both the upper and middle classes. When Queen Victoria began her tea receptions, afternoon tea became an institution.

A traditional afternoon tea menu consists of finger sandwiches, warm scones with clotted cream and strawberry jam and a variety of home-made cakes and pastries on a tiered cake stand. A pot of brewed tea with milk and sugar is included.

Today, afternoon tea in Britain is a special treat to celebrate birthdays, anniversaries and the like.

High tea

English high tea originally referred to the evening meal of the working class in northern England and southern Scotland in the 18th and 19th centuries. The factory and mine workers of these industrial areas were starving when they came home from work at 6 p.m. High tea normally included a mug of tea, bread, vegetables, cheese and sometimes also meat, pies, potatoes and crackers.

So, why is the meal called high tea? Some say it was taken at a high table as a contrast to afternoon tea, which was eaten sitting on low sofas and armchairs. Others take it to mean that the meal was eaten later in the day. Furthermore, afternoon tea served in Britain is often called high tea overseas.

Cream teas

"Tea" to the English is really a picnic indoors. ~Alice Walker, the Color Purple

Passenger rail travel was a novelty in the 1850's. It brought loads of holidaymakers to the West Country to enjoy themselves. The local services did their best to serve these demanding customers. The local hotels, cafes and tearooms all filled their tables with their finest products. Delicious cream teas were their speciality.

The neighbouring counties of Cornwall and Devon in England's West Country have their own variations of cream teas. That's why a cream tea may also be known as a Devonshire tea, Devon cream tea or Cornish cream tea.

A cream tea is a lighter variation of the traditional English afternoon tea. It usually consists of scones, clotted cream and strawberry jam served with a pot of brewed tea.

7.3 Kaaos keittiössä

Kaaos keittiössä – tarjoilu, joka menee pieleen! Service – that goes wrong. What a mess – "Hurricane" in

the kitchen! Kirjoita vaikka essee, jossa kuvaillet kaoottisen hetken keittiössä tarjottavia valmistaessasi, vaikkapa juuri ennen erittäin tärkeän tyttö- tai poikaystävän saapumista ja miten siitä selvisit.

7.4 Väliaikatarjoilu teatterissa

Tutustu Tampereen Teatterin nettisivuihin ja siellä ravintolan tarjottaviin. Mitä sinä haluaisit varata väliajalle seurueellesi, kun tulette katsomaan "Näytelmä joka menee pieleen" -esitystä? Kirjaa ne tähän ja laske varauksesi loppusumma. Mitä iloa ja hyötyä on tilata väliaikatarjoilu etukäteen?

8. Puuhailu- ja rakentelutehtäviä

Nämä tehtävät soveltuvat yläkouluikäisille ja vanhemmille opiskelijoille.

Aluksi voi katsoa <http://yle.fi/vintti/yle.fi/tv1/juttuarkisto/maailmanluokan-tehosteita.html> ohjelman.

8.1 Oman kohtauksen lavastaminen tarinan miljöistä käyttäen samoja keinoja kuin esityksessä

Linkki lavastuksesta: <http://areena.yle.fi/tv/2117140> (käy myös puvustuksen esittelynä)

Linkki lavastajan ammatista: http://www.ammattinetti.fi/ammattit/detail/152_ammatti

Linkki lavasteista: http://yle.fi/uutiset/kulissien_takana_lavaste_tekee_tilan/5620720

Listataan aluksi käytettyjä keinoja.

Mistä miljöö muodostuu?

Entä mikä kohtaaminen olisi kiva tehdä siten, että se ei mene pieleen, ja sitten samoin kuin näytelmässä: kohtaaminen menee pieleen.

Mistä pieleen menemisen rakenteet muodostuvat?

8.2 Lavastajan keinot

Miten on valmistettu kaatuva "yläkerta"?

Toiseksi esimerkiksi voidaan ottaa vaikkapa näytelmän takka. Sitten pilkotaan näiden lavasteiden rakenteet osiin. Miten ne on tehty? Voidaan tehdä vaikka työpiirustus.

Mietitään mitä kaikkea lavastajan pitää osata. Miten hyväksi lavastajaksi tullaan?

Linkki lavastajan työstä:

<http://yle.fi/vintti/yle.fi/kohtaus/kohtaus/blogit/tehdas/lavastaja-ja-tehdas.htm>

Linkejä lavasteiden tekemisestä:

Huonekalun vanhentaminen

<http://www.opistostakasin.fi/ajankohtaista/vanhoiden-huonekalujen-pintakäsittely>

<http://www.avotakka.fi/makuuhuone/yopoydan-patinointi>

Paljon kuvia sisältävä linkki ”vanhentamisesta”:

<http://www.florymodels.co.uk/rust-and-weather-a-chevy/>

8.3 Äänitehosteiden tekeminen

Hyödynnetään valmiita, tehdään ja äänitetään itse erilaisia tehosteita, kuten kävelijä lumessa, hiekalla, kadulla jne.

<http://yle.fi/vintti/yle.fi/tehosto.yle.fi/>

Harjoitellaan ja koetetaan saada tuntuma, miten äänitehoste sovitetaan näytelmään. Sitten muutetaan näkökulmaa: äänitehoste pitäisi saada menemään pieleen!

Miten tämä toteutettiin näytelmässä?

8.4 Puvustus

Miten luodaan tarinan aikakauden henkilö mahdollisimman nykyaikaisia materiaaleja käyttäen (ei siis haeta kirppikseltä aikakauden vaatetta vaan luodaan illuusio jotenkin toisin)?

Näytelmän teeman mukaisesti nyt pitää saada myös puvustus menemään pieleen.

Mietitään, oliko näytelmän puvustuksessa nähtävissä mokia.

Suunnitellaan puvustus johonkin tekstiin / kohtaukseen, ja tehdään siihen jokin tahallinen virhe. Esitellään kohtaus muille, ja he yrittävät keksiä virheen.

Ohessa linkki, josta voi katsoa pukuluonnoksia ja pukuja:

<http://www.teatterimuseo.fi/kokoelmat/esinekokoelmat/luonnokset/>

Puvustusta ja lavastusta käsittelevä linkki:

<http://yle.fi/vintti/yle.fi/siamintytot/lavastus.htm>

8.5 Henkilön vaihdos puvustuksen keinoin

Pysyittekö kärryillä, kuka oli kukin? Tehkää tilanteista kartta, suunnittelua ja piirroksia paperille.

Tehdään esimerkiksi edellisissä linkeissä mainittu pukuluonnos tai -suunnitelma.

Toteutetaan pieni kohtaus näytelmästä. Kesto max 5 min ja sen suunnittelu max 30 min. Tavoitteena henkilön vaihdos lennosta. Mikä voi mennä pieleen?

8.6 Valot, savut verhot ym.

Kokeillaan, miten toimii verho eri tavoin valaistuna (läpinäkyvä tai ei-läpinäkyvä). Henkilö katoaa näkyvistä! Ja sitten taas näkyy.

Miten luulette, että näytelmän ”lavastaja” sai päähänsä pitää tavaroita käsissään.

Katoaako henkilö lavalla näkyvistä? Kokeilkaa luokassa.

Tehkää tunnelmia valoilla. Eriväriset valot voivat toimia tunnelmanluojina. Kokeillaan miten valaistuksen värien muuttaminen vaikuttaa tilanteen tunnelmaan.

Oliko näytelmän valaistuksessa mokia?

Entäpä äänivirheitä. Olivatko äänet ja ”virheet” toteutettu uskottavasti?

Voidaan hyödyntää yhdessä kohdan 8.3 kanssa. Lisätään pieneen kohtaukseen valaistusta ja kokeillaan tunnelmien muuttumista. Saadaanko farssi aikaiseksi valojen vaihdolla?

Linkki valaistuksen tekemisestä

http://yle.fi/uutiset/kulissien_takana_valokeilassa_valosuunnittelu/1923025

Esimerkkejä valonkäytöstä

<http://elokuvalopolku.kavi.fi/fi/elokuvalopolku/ylakoulu/valaistus>

9. Tehtäviä englanniksi – Exercises in English

9.1 Suosikinäyttelijä tai -hahmo – Favorite actor or character

Which actor/actress/character was your favorite. Why?

9.2 Englanti 1920-luvulla – Britain in the 1920s

The incidents take place in Haversham Manor in winter 1922. Find out what life of the upper class and high society was like in Britain in the 1920s. (The famous TV-series Downton Abbey is a good case in point).

9.3 Lavastus – Stage decoration

Read the following description of the stage decoration before watching the play and draw it. Does the image match the stage decoration you saw in Tampereen Teatteri?

Vocabulary to assist you: funnel = kanava, suppilo; barometer = ilmapuntari; long-case clock = kaappikello; heraldic shield = vaakunakilpi; chaise longue = leposohva; coal scuttle = hiiliämpäri ; trophy plaque = palkintolaatta; safe = kassakaappi; mantelpiece = uunin koristekehys, -reunus

The setting is the private rooms of Charles Haversham; a young, wealthy man of the period. The rooms occupy a whole wing of ‘Haversham Manor’ and are split onto two levels. The ground floor consists of a carpeted lounge area. There is one door centre stage-right with the funnel of a voice-pipe and a barometer hanging on either side of the door and a long-case clock standing to the left of it. A large heraldic shield hangs above the door with two swords lain across it. There is a large window in the centre of the stage with red velvet curtains closed over it. A chaise longue stands downstage centre, a small table stage right with a telephone and a vase on it. There is a fireplace stage right with a portrait of a dog hanging above it and a coal scuttle standing in the hearth.

On the upper level we see a study area complete with bookshelves stage right stacked with heavy leather-bound volumes and papers, Charles’ bureau beneath a smaller upstage window with a chair set

at it next to a globe-style drinks trolley. There is a door to the stage left side of the upper level leading to a back staircase. A large trophy plaque hangs on one side of the door and another funnel of the voice pipe hangs on the other. There is a small safe built into the upstage door.

The two floors are connected with an old-fashioned elevator system stage left, doors closed on the lower and upper levels.

(As the audience enter, ANNIE (The stage manager) and Trevor (the lightning and sound operator) kneel by the fireplace trying to attach a mantelpiece to it.)

Linkkeihin perustuvia tehtäviä:

9.4 Näytelmän juoni – The plot of the play

Tutustu oheisen linkin avulla näytelmän juoneen. Tutki, miten saat haluamaasi esitykseen liput. Get familiar with the plot of the play – check the link below. Also find out how to book the tickets.

<http://www.boxoffice.co.uk/arts-and-theatre-tickets/plays/the-play-that-goes-wrong-tickets.aspx?referrer=BoxOffice&gclid=Cj0KEQjwwMi7BRDGptbvwoCDj8oBEiQAIALyD>

9.5 Tietoa esityksestä – Information about the play

Oheisen linkin avattuasi pääset tutustumaan näytelmän juoneen, teatterikokoonpanoon (The Mischief Theater) sekä Duchess-teatteriin, jossa näytelmä menee parhaillaan Lontoossa. Näet samalla myös näytelmään liittyviä kuvia. The following link provides information as well as pictures on the storyline, the theater company behind it as well as the venue, Duchess theater in London.

<http://www.theatretickets.uk/shows/the-play-that-goes-wrong?rid=1&gclid=Cj0KEQjwwMi7BRDGptbvwoCDj8oBEiQAIALyDNIOO3O2JEg71IE2aKci22z0exRvxfVNf6S>

Read the following interview and get familiar with the men behind the play. They'll tell about their background, how this play was born, what kind of feedback they have received and what kind of future plans they have. Having read the interview, write an interview with your partner. Interview either the director, one of the writers or any actor/actress or choose a person from the audience. Come up with approximately 10 questions and answers. Also act your dialogue out in the classroom.

<http://www.westendframe.com/2015/04/big-interview-henry-lewis-jonathan.html>

9.6 Opastus Duchess-teatteriin – Guidelines to Duchess theater

Seuraavan linkin avulla pääset tutustumaan teatterin sijaintiin ja miten sinne pääsee eri kulkuneuvoilla. Millä tavalla sinä menisit katsomaan tätä näytelmää, miksi? Mitä erityisvarustuksia teatterista löytyy? Kenelle ne on tarkoitettu? By opening the following link, you'll find out the exact location of the theater in London as well as guidelines on how to get there. Which form of transport would you choose, why? What kind of special equipment does the theater offer?

<http://www.boxoffice.co.uk/venues/5845/duchess-theatre-directions.aspx>

9.7 Teatteriarvostelu – Theater review

Tutustu alla oleviin teatteriarvosteluihin. Katsottuasi näytelmän, kirjoita oma arvostelusi alinna olevaan laatikkoon ja lähetä se opettajallesi sähköpostiin/moodleen/kurssin keskustelualustalle. Read some of

the theater reviews below. Having watched the play, do write your own review in the boxes provided below and send them to your teacher/peers in the course discussion forum/moodle/email...

<http://www.boxoffice.co.uk/arts-and-theatre-tickets/plays/the-play-that-goes-wrong-reviews.aspx?referrer=BoxOffice&gclid=Cj0KEQjwwMi7BRDGptbvwoCDj8oBEiQAIALyDPwcO467dqUoHcz4tp45u0TKxF6nWnt9gEtDetEAmgaAv5w8P8HAQ>

9.8 Lancashiren aksentti – Lancashire accent

Annie, the company's stage manager has Lancashire accent. Check the map and text extract to find out where in the British Isles the accent is spoken.

https://en.wikipedia.org/wiki/Lancashire_dialect

The following link provides various sound samples of Lancashire accent. Do listen to a few speakers. Was it hard to understand the speaker? Why(not)? How does the accent differ from RP (received pronunciation)?

<http://www.dialectsarchive.com/england>

9.9 Teatteritermistöä – Theater words

Näytelmän käsikirjoituksessa on paljon teatterisanastoa – etsi alla olevista sanoista oikeat sanat ristikkoon. Mitä jäljelle jääneet sanat tarkoittavat?

There are numerous theater words in the manuscript. Have a look at the box below. Choose the right word according to the prompt to fill in the crossword puzzle. Also translate the remaining expressions.

STAGE DIALOGUE LINES ACTORS PLAY COMPANY SOUND OPERATOR STAGE MANAGER
DIRECTOR OPENING NIGHT CHARACTER ACT SETTING AUDIENCE LIGHTNING OPERATOR
PERFORMANCE USHER SPOTLIGHT PRODUCTION DRAMA MUSICAL VENUE SHOW
CAST CASTING PANTOMIME SOUND EFFECT SCRIPT REHEARSAL BOX OFFICE CURTAINS
PLAYWRIGHT COMEDY TRAGEDY SCENE COSTUMES

VINKIT/PROMPTS

1. näyttämö
2. kuiskaaja
3. ohjaaja
4. ensi-ilta
5. vuorosanat
6. henkilöhahmo
7. komedia
8. näytös
9. harjoitus
10. näyttelijä
11. tapahtumapaikka ja -aika
12. vuoropuhelu
13. pantomiimi
14. yleisö
15. näyttelijät/henkilöt
16. näytelmäkirjailija

17. esitys
18. ääniefektit
19. esityspaikka
20. näyttämömestari

CROSSWORD THAT GOES.. RIGHT!

1. näyttämö / 2. paikannäyttäjä / 3. ohjaaja / 4. ensi-ilta / 5. repliikit / 6. henkilöhahmo /
 7. komedia / 8. näytös / 9. harjoitus / 10. näyttelijä / 11. tapahtumapaikka- ja aika / 12. vuoropuhelu /
 13. pantomiimi / 14. yleisö / 15. näyttelijät/henkilöt / 16. näytelmäkirjailija / 17. esitys / 18. ääniefektit /
 19. esityspaikka / 20. näyttämöestari

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

KEY:

1. sTage
2. usHer
3. dirEctor
4. oPening night
5. Lines
6. chAracter
7. comedY
8. acT
9. reHearsal
10. Actor
11. seTting
12. dialoGue
13. pantOmime
14. audiEnce
15. caSt
16. playWright
17. peRformance
18. sOund effect
19. veNue
20. staGe manager

Loput sanat / The rest of the words

play = näytelmä; company = seurue, yhtiö; sound operator = äänitarkkailija; lightning operator = valaistusmestari; spotlight = kohdevalo; production = tuotanto; drama = draama; musical = musikaali; show = esitys; casting= henkilöstö, näyttelijät; script = käsikirjoitus; box office = lipputoimisto; curtains = esirippu; tragedy = tragedia; scene = kohtaus; costumes = puvustus

9.10 Idiomit – Idiomatic expressions

A. Käsikirjoitus on täynnä idiomeja – miten suomentaisit seuraavat sanonnat?

The English manuscript has a lot of idiomatic expressions. How would you translate the following idioms into Finnish?

1. right as rain
2. as fit as a fiddle
3. to be murdered in cold blood
4. pour that man a stiff drink
5. I'll lend you a hand
6. I've barely taken it in.
7. nothing but a joy.
8. to fire away
9. to see somebody eye to eye

10. What a ghastly business!
11. Is the coast clear?
12. What a devil of a situation this is!
13. You've given me a chill.
14. No one else is in the earshot.
15. to be out of harm's way
16. to hold one's tongue
17. We'll have the culprit nailed down.
18. I could never hurt a living soul!
19. My nerves are in shreds.

Kuten huomaat, jotkut idiomit kääntyvät helposti suomen kielelle, koska käytämme hyvin samanlaisia ilmauksia. Toiset taas ovat haastavampia ja ne on opeteltava ulkoa.

You'll certainly notice that some of the idioms are easier for us to understand and translate as we use similar expressions in Finnish while others need to be remembered by heart.

- B. Laadi keskustelu, jossa käytät kymmentä yllä olevista idiomeista.
Write a dialogue where you use 10 expressions from the list above.

KEY:

1. kunnossa
2. terve kuin pukki
3. murhata joku kylmäverisesti
4. kaada tuolle miehelle väkevä paukku
5. autan sinua
6. olen tuskin ehtinyt tajuta sitä
7. pelkkä ilonaihe
8. antaa kuulua, alkaa tehdä jotain
9. olla jonkun kanssa samaa mieltä
10. Onpa kamala juttu!
11. Onko reitti selvä?
12. Onpa pirunmoinen tilanne! Pahus, mikä tilanne!
13. Olette aiheuttanut kylmiä väreitä.
14. Kukaan muu ei kuule (ei ole kuuloetäisyydellä.)
15. olla turvassa
16. olla vaiti, pitää kielensä kurissa
17. Pistämme syyllisen / syntipukin nalkkiin.
18. En voisi tehdä pahaa kärpäsellekään.
19. Hermoni ovat riekaleina.